

Република Србија
УПРАВНИ СУД
24 Уж 248/22
Дана 15.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Богдановић, председника већа, Јелене Тишма Јовановић и Миње Бикицки, чланова већа, са судским саветником Аном Ковачевић, као записничарем, одлучујући о жалби Групе грађана МОРАМО - ЗА ДОБАР ГРАД - Не давимо Београд – АКЦИЈА - Еколошки устанак - Ћута - Избор за нашу општину - платформа Солидарност - Форум Рома Србије, чије је овлашћено лице за заступање Добрица Веселиновић из Београда, Булевар Арсенија Чарнојевића број 36, а кога заступа пуномоћник Миња С. Ђокић, адвокат из Београда, Љубомира Ивковића Шуце број 20/15, против решења Градске изборне комисије у Београду број: 013-460/22 од 10.04.2022. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 15.04.2022. године у 15.00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба **СЕ ОДБИЈА.**

Образложење

Ожалбеним решењем одбијен је, као неоснован, приговор жалиоца број: 013-460/22 на гласање на бирачком месту број 71 у Градској општини Земун у Београду на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржане дана 03.04.2022. године (тачка 1.), уз напомену да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије (тачка 2.).

У жалби, поднетој Управном суду електронском поштом дана 12.04.2022. године у 22,34 часа, по налогу суда уређеној поднеском достављеним суду електронском

поштом дана 13.04.2022. године у 21,22 часа, жалилац оспорава законитост ожалбеног решења због битне повреде правила управног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Истиче да је благовремено поднео приговор Градској изборној комисији због неправилности током спровођења гласања на бирачком месту број 71 ОШ “Илија Бирчанин” у Градској општини Земун, где је забележено више повреда изборне процедуре које нарушавају изборни процес, доводећи у питање резултате гласања забележене у записнику: десетине бирача су приступили гласању групно, при чему су се међусобно саветовали о томе за кога ће гласати, а чланови бирачког одбора нису спречили овакво понашање; лицима која нису чланови бирачког одбора је дозвољен приступ на бирачко место, при чему су се та лица консултовала са председником бирачког одбора - недвосмислено је реч о активистима Српске напредне странке - а једно од тих лица (по казивању председнице бирачког одбора Срђан Недовић) је пре отварања бирачког места пожуривало рад чланова бирачког одбора и претило члановима бирачког одбора испред листе МОРАМО. По мишљењу жалиоца, ради се о таквој неправилности која треба да има за последицу поништавање гласања на том бирачком месту. Додаје да је стање на бирачком месту у Земуну (очигледном омашком наведен број 34) било такво да је у директној супротности са чланом 52. став 2. Устава РС, односно чланом 98. став 1. и став 3. тачка 1. Закона о изборима народних посланика, који се сходно примењује на локалне изборе и предвиђа одржавање реда на бирачком месту. Указује да изостанак реда на бирачком месту отежава остварење права сваког бирача на слободне и непосредне изборе, при чему присуство лица која нису чланови бирачког одбора јасно указује да сам бирачки одбор није познавао елементарна правила процедуре гласања, што доводи у питање интегритет бирачког одбора да спроведе процедуру гласања у складу са прописима. Наводи да је Градска изборна комисија одбила приговор са образложењем да подносиоци приговора нису дефинисали предлог за одлучивање, због чега треба ценити једино постојање разлога за доношење решења којим изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим се констатује да се на бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, чиме се неоправдано ограничавају могућности за поништавање гласања на одређеном бирачком месту на случајеве наведене у члану 55. Закона о локалним изборима, пропуштајући да наведе и разлоге из члана 56. истог закона, чиме подношење приговора на гласање постаје неделотворно правно средство. Такође, Градска изборна комисија наводи да је увидом у изборни материјал утврђено да записник не садржи примедбе које су у приговору истакнуте. Међутим, имајући у виду да су 03.04.2022. године у Београду истовремено спроведени избори за председника Републике, народне посланике и одборнике Скупштине града Београда, треба узети да примедбе које су се односиле на целокупан процес гласања представљају саставни део сва три записника. Примедбе су прилагане на посебном, одвојеном папиру, што је омогућавало да се текст примедби приликом преношења бирачког материјала од бирачког места до просторије изборне комисије за примопредају бирачког материјала приложи једном од три записника. У конкретном случају, примедбе су се односиле на председничке и београдске локалне изборе који су се спроводили на оспореном бирачком месту. Наглашава да је у верзијама два записника који су објављени на веб-презентацији Републичке изборне комисије за председничке и локалне изборе наведено да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања, али се из ових верзија не може закључити уз који записник су приложене примедбе на које се жалилац позвао у свом приговору. Предлаже да суд, сходно члану 33. Закона о управним споровима, одржи јавну расправу и да у циљу утврђивања чињеничног стања саслуша чланове и заменике чланова бирачког одбора у

проширеном саставу на бирачком месту број 71 у Градској општини Земун, потписнике примедби достављених уз записник, а на све околности од значаја за одлуку у овој ствари, као и да се том приликом изведе доказ читањем службене белешке од Полицијске станице Земун, будући да су претње пријављене полицији. Предлаже да суд, у складу са чланом 87. став 2. Закона о локалним изборима и чланом 43. Закона о управним споровима, својом одлуком мериторно реши овај изборни спор, односно поништи решење Градске изборне комисије број 013-460/22 од 10.04.2022. године и поништи гласање на бирачком месту 71 у Градској општини Земун, и наложи да се у законском року понови гласање на том бирачком месту, уз надокнаду трошкова поступка за припремање жалбе у износу од 33.000,00 динара.

У одговору на жалбу, који је Управном суду достављен непосредно са списима предмета дана 14.04.2022. године у 18,10 часова, Градска изборна комисија оспорава наводе жалбе у целости, сматра да је ожалбено решење законито и у свему остаје код навода из образложења ожалбеног решења, па предлаже да суд жалбу одбије као неосновану.

Одлучујући о жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, Управни суд је на основу члана 97. став 1. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС”, број 14/22), по оцени навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа нашао да је жалба неоснована.

Из списка предмета произлази да је на 24. седници Градске изборне комисије, одржаној дана 10.04.2022. године, донето ожалбено решење по приговору жалиоца број: 013-460/22 на гласање на бирачком месту број 71 у Градској општини Земун у Београду на изборима за одборнике Скупштине града Београда одржаним дана 03.04.2022. године. Увидом у приговор суд је утврдио да је поднет на основу члана 57. Закона о локалним изборима и у истом је наведено да је на дан гласања на означеном бирачком месту забележено више повреда изборне процедуре које све заједно у својој укупности битно нарушавају изборни процес, доводећи у питање резултате гласања забележене у записнику: десетине бирача су приступили гласању групно, при чему су се међусобно саветовали око тога за кога ће гласати, а чланови бирачког одбора нису спречили овакво понашање; лицима која нису чланови бирачког одбора је дозвољен приступ на бирачком месту, при чему су се та лица консултовала са председником бирачког одбора - недвосмислено је реч о активистима СНС-а, а једно од тих лица (по казивању председнице одбора Срђан Недовић) је пре отварања бирачког места пожуривало рад чланова бирачког одбора и претило члановима бирачког одбора испред листе МОРМО. У приговору је наведено и да у вези са истакнутим чињеницама постоје примедбе предате уз записник са бирачког места, који је заједно са бирачким материјалом предат представницима Градске изборне комисије, а који је достављен у прилогу приговора, и предложено је комисији да службеним путем прибави службену белешку Полицијске станице Земун, будући да су претње пријављене полицији.

У образложењу ожалбеног решења Градска изборна комисија је навела да подносиоци приговора нису дефинисали предлог за одлучивање Градске изборне комисије, па је комисија по службеној дужности, позивајући се на члан 55. став 1. Закона о локалним изборима, разматрала да ли постоје услови за доношење решења којим се констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања. Увидом у

изборни материјал са бирачког места број 71 у Градској општини Земун комисија је утврдила да је уредно попуњен Записник о раду бирачког одбора, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који је потписан од стране чланова или заменика чланова бирачког одбора и не садржи примедбе које су у приговору истакнуте и за које се тврди да су наведене у самом записнику. Градска изборна комисија је констатовала да је бирачки одбор на бирачком месту број 71 у Градској општини Земун утврдио резултате у складу са чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, због чега нису испуњени законом прописани услови да се донесе решење којим би се избори поништили. Такође, комисија је констатовала и да околност, на коју се приговором указује, не представља ни основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, а не може се сматрати ни неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. истог закона.

Одредбом члана 55. став 1. Закона о локалним изборима („Службени гласник РС”, број 14/22) је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: 1) ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; 2) ако не добије записник о раду бирачког одбора; 3) ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; 4) ако постоје грубе, логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места.

Одредбом члана 56. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 57. став 1. Закона о локалним изборима је прописано да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, према оцени Управног суда, правилно је поступила Градска изборна комисија када је ожалбеним решењем одбила, као неоснован, приговор налазећи да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 71 у Градској општини Земун, која би, како је наведено у приговору, нарушила изборни процес и довела у питање резултате гласања забележене у записнику. Правилно је закључивање Градске

изборне комисије да нису испуњени услови из одредбе члана 55. став 1. Закона о локалним изборима да изборна комисија по службеној дужности донесе решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања, јер се нису десиле неправилности прописане у том члану закона. Такође, правилна је и оцена Градске изборне комисије да околности, на које се у приговору указује, не представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима, нити се могу сматрати неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора на гласање на бирачком месту из члана 57. став 1. Закона о локалним изборима.

Управни суд је ценио наводе жалбе да је ожалбено решење донето уз битне повреде правила управног поступка, на основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и уз погрешну примену материјалног права, па је нашао да су неосновани, будући да то не произлази из ожалбеног решења и достављених списа предмета, при чему се у жалби не указује у чему се састоје битне повреде правила поступка и погрешна примена материјалног права, нити се достављају докази који би поткрепили те тврдње.

Управни суд је ценио наводе жалбе да је стање на бирачком месту број 71 у Градској општини Земун очигледно било у супротности са чланом 98. став 1. и став 3. тачка 1) Закона о изборима народних посланика, па је нашао да су без утицаја на другачије одлучивање о законитости ожалбеног решења. Ово стога што је одредбом члана 98. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС" број 14/22) прописано да је бирачки одбор дужан да одржава ред на бирачком месту (став 1.). Ако се наруши ред на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави (став 2.). Ред на бирачком месту сматра се нарушеним нарочито онда када се на бирачко место или непосредно испред бирачког места задржавају лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора (став 3. тачка 1). Имајући у виду да у Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда на бирачком месту 71 у Градској општини Земун од 03.04.2022. године није наведено да је бирачки одбор прекинуо гласање док се ред не успостави, а на шта је имао право по наведеној законској одредби, суд налази да је правилно Градска изборна комисија утврдила да на наведеном бирачком месту није учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка.

Цењени су наводи жалбе да је Градска изборна комисија неоправдано ограничила могућности за поништавање гласања на одређеном бирачком месту на случајеве наведене у члану 55. Закона о локалним изборима, пропуштајући да наведе и разлоге из члана 56. истог закона, чиме је приговор на гласање неделотворно правно средство, па је нашао да су без утицаја на другачију одлуку суда, будући да се из образложења ожалбеног решења види да је Градска изборна комисија ценила околности на које је указано приговором и правилно утврдила да не представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту у смислу члана 56. Закона о локалним изборима.

Управни суд је ценио и наводе жалбе да је у образложењу ожалбеног решења наведено да је Градска изборна комисија увидом у изборни материјал утврдила да записник не садржи примедбе које су у приговору истакнуте, као и да се примедбе односе на целокупан процес гласања и да представљају саставни део сва три записника, јер су приложене на посебном, одвојеном папиру, па је нашао да ови наводи не могу утицати на другачију одлуку о законитости ожалбеног решења. Ово стога што је Градска изборна комисија у ожалбеном решењу оценила наводе приговора и правилно закључила да околности које су наведене у приговору не представљају неправилности током спровођења гласања које би биле основ за подношење приговора и доношење решења којим би се избори поништили.

Управни суд је разматрао предлог жалиоца за одржавање јавне расправе, у циљу утврђивања чињеничног стања, па је нашао да нису испуњени услови за удовољавање таквом предлогу, будући да је чланом 8. став 3. Закона о локалним изборима прописано да се одредбе Закона о управним споровима сходно примењују на одлучивање о жалби на решење изборне комисије којом је одлучено о приговору и о жалби на одлуку Скупштине јединице локалне самоуправе, што подразумева примену само оних одредаба и у оној мери које одговарају правној природи изборног спора.

Суд је имао у виду и захтев жалиоца да суд мериторно реши ову изборну ствар, односно да поништи изборе, али је нашао да за овакав начин одлучивања у конкретном случају нису испуњени услови из члана 87. став 2. Закона о локалним изборима, с обзиром да је утврдио да је жалба неоснована.

Суд није посебно одлучивао о захтеву жалиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка заштите изборног права пред Управним судом, због тога што Законом о локалним изборима питање накнаде трошкова није прописано. Чињеница да је одредбом члана 8. став 3. наведеног закона прописано да суд у поступку заштите изборног права сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима није од значаја за одлучивање о захтеву за накнаду трошкова жалбеног поступка заштите изборног права истакнутом у жалби, будући да Закон о управним споровима не садржи одредбе којима се регулише накнада трошкова спора, већ се приликом одлучивања о трошковима управног спора, према одредби члана 74. Закона о управним споровима, сходно примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак. Имајући у виду да се у поступку заштите изборног права сходно примењују одредбе Закона о управним споровима, којима није регулисано питање накнаде трошкова који настану у том поступку по жалби пред Управним судом, то Управни суд није одлучивао о трошковима поступка заштите изборног права применом одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, нити се о трошковима могло одлучивати сходном применом одредаба Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11... 18/20), јер се тај закон сходно примењује само на питања поступка која нису уређена Законом о управним споровима, али не и на питања која се тичу примене одредаба Закона о локалним изборима. Како је одредбама Закона о управним споровима изричито прописано да се на питања поступка, у које спадају и трошкови управног спора, сходно примењују одредбе Закона о парничном поступку то, према налажењу суда, у поступку заштите изборног права нема законом прописаних услова да се одлучује и о трошковима спора иницираног жалбом пред

Управним судом.

Са изнетих разлога, налазећи да ожалбеним решењем није повређен закон на штету жалиоца, Управни суд је применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), која се сходно примењује на основу одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 15.04.2022. године, у 15,00 часова, 24 Уж 248/22

Записничар
Ана Ковачевић,с.р.

Председник већа-судија
Гордана Богдановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ОИ